
**КНИГА ЗАПИТАНЬ-ВІДПОВІДЕЙ
ЩОДО КОМПЛЕКСНОЇ (ЗВЕДЕНОЇ)
ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ
ЕНЕРГОБЛОКІВ ДІЮЧИХ АЕС УКРАЇНИ
(КЗПБ) ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ КЗПБ**

**Доповнення до Книги
запитань-відповідей: 2015**

**ДП НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»
Комплексна (зведена) програма підвищення безпеки
енергоблоків АЕС України**

Даний документ «Книга запитань-відповідей щодо Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки енергоблоків діючих АЕС України (КЗПБ) та екологічної оцінки КЗПБ. Доповнення до книги запитань-відповідей: 2015» розроблений ДП НАЕК «Енергоатом» на виконання Плану екологічних та соціальних заходів КЗПБ (ПЕСЗ) та Плану залучення зацікавлених сторін КЗПБ (ПЗЗС).

Документ є доповненням до попередньої Книги запитань-відповідей, оприлюдненої у 2011 році (http://energoatom.kiev.ua/ua/actvts/integrated_security_program/38713-kniga_zapitanvdpovdeyi_schodo_kzpb_energoblokv_dyuchih_aes_ukrani_ta_ekologichno_otcnki_kzpb/), і містить отримані з того часу запитання, пропозиції та коментарі громадськості стосовно реалізації КЗПБ та ПЕСЗ і пов'язаної діяльності, а також розгорнуті фахові відповіді на них.

Аналогічно попередній Книзі запитань-відповідей, в цьому документі наведені персоніфіковані запитання, пропозиції та коментарі на мові оригіналу з посиланням на узагальнені запитання та фахові відповіді, систематизовані за тематичними напрямками та викладені на українській і англійській мовах (відповідно в українській та англійській версіях документу).

Документ був складений за підтримки експертів компанії «АЕСКАР» (Україна) та Консультанта ГУП – консорціуму компаній «AJC Developpment» та «EDF» (Франція).

ЗМІСТ

1. Позначення та скорочення	4
2. Перелік вхідної кореспонденції / заходів	5
3. Персоніфіковані запитання, пропозиції та коментарі	6
4. Перелік тематичних напрямків	10
5. Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі і відповіді на них	11
(1) Організація ЕО	11
(2) Організація процесу КГ	11
(3) Правові питання проекту, експертизи ТЕО та ЕО КЗПБ	11
(4) Повнота матеріалів ЕО	11
(5) Цілі КЗПБ	11
(6) Повнота КЗПБ	12
(7) Експлуатація ЗАЕС	12
(8) Експлуатація РАЕС	12
(9) Експлуатація ХАЕС	12
(10) Експлуатація ЮУАЕС	12
(11) Проведення обстежень, випробувань та тестувань обладнання, планово-профілактичних та капітальних ремонтів	13
(12) Поводження з РАВ	13
(13) Поводження з ВЯП	13
(14) Ядерна безпека	13
(15) Радіаційна безпека	13
(16) Пожежна безпека	14
(17) Загальнопромислова безпека	14
(18) Фізичний захист	14
(19) Аварійна готовність	14
(20) Загальні питання з оцінки впливу на навколишнє середовище	14
(21) Геологічні умови та сейсмічні впливи	14
(22) Оцінка впливів на соціальне середовище	14
(23) Оцінка впливів на повітряне середовище	15
(24) Оцінка впливів на водне середовище	15
(25) Оцінка впливів на флору та фауну	15
(26) Оцінка взаємних впливів енергоблоків та об'єктів навколишнього техногенного середовища	15
(27) Питання впливів АЕС у транскордонному контексті	15
(28) Кадрова забезпеченість	15
(29) Робота з громадськістю, інформування населення	16
(30) Соціально-економічна компенсація ризику	16
(31) Фінансово-економічні аспекти реалізації КЗПБ	18
(32) Стан та технічні аспекти реалізації КЗПБ	20
(33) Інші соціально-економічні питання	21
(34) Інші питання ядерної енергетики	25
(35) Інші питання, не пов'язані з розробленням та реалізацією КЗПБ	27
6. Перелік посилань	28

1. Позначення та скорочення

АЕС	атомна електрична станція;
ВО	водойма-охолоджувач;
ВП	встановлена потужність;
ВЯП	відпрацьоване ядерне паливо;
ГС	громадські слухання;
ДІЯРУ	Державна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки України;
ЕО	Екологічна оцінка;
ЗАБ	звіт з аналізу безпеки;
ЗАЕС	Запорізька атомна електростанція;
ЗЕ	зняття з експлуатації;
ЗС	зона спостереження;
ЗМІ	засоби масової інформації;
КВВП	коефіцієнт використання встановленої потужності;
КГ	консультації з громадськістю;
КЗПБ	Комплексна (зведена) програма підвищення безпеки енергоблоків АЕС України;
НКРЕ	Національна комісія регулювання енергоринку;
НУО	неурядові організації;
ПЕСЗ	План екологічних та соціальних заходів КЗПБ;
ППР	планово-профілактичний ремонт;
РАВ	радіоактивні відходи;
РАЕС	Рівненська атомна електростанція;
РУ	реакторна установка;
СВЯП	сховище відпрацьованого ядерного палива;
ТЕО	техніко-економічне обґрунтування;
ТЕС	теплова електрична станція;
ХАЕС	Хмельницька атомна електростанція;
ЮУАЕС	Южно-Українська атомна електростанція;

2. Перелік вхідної кореспонденції / заходів

№ Запиту	Дата надходж.	Організація / Захід	Респондент	Адреса / Місце проведення
23	20.06.2014	Всеукраїнська громадська організація "Національний екологічний центр України"	Ю.Урбанський	НЕЦУ, а/с 306, м.Київ-32, 01032, energy@necu.org.ua
24	01.04.2015	Всеукраїнська громадська організація "Національний екологічний центр України"	Ю.Урбанський	НЕЦУ, а/с 306, м.Київ-32, 01032, energy@necu.org.ua
25	20.10.2015	Брифінг щодо КЗПБ та ПЕСЗ		м. Київ, вул. Гайдара 6
26	16.11.2015	Публічні обговорення питань реалізації КЗПБ та ПЕСЗ КЗПБ, м. Енергодар		м. Енергодар, вул. Центральна, 6, Культурно-діловий центр ВП ЗАЕС
27	17.11.2015	Публічні обговорення питань реалізації КЗПБ та ПЕСЗ КЗПБ, м. Южноукраїнськ		м. Южноукраїнськ, б-р Шевченко, 8а, Інформаційний центр ВП ЮУАЕС «Імпульс»
28	19.11.2015	Публічні обговорення питань реалізації КЗПБ та ПЕСЗ КЗПБ, м. Кузнецовськ		м. Кузнецовськ, Майдан Незалежності, 5, Інформаційний центр ВП РАЕС «Полісся»
29	20.11.2015	Публічні обговорення питань реалізації КЗПБ та ПЕСЗ КЗПБ, м. Нетішин		м. Нетішин, вул. Лісова, 6, Інформаційний центр ВП ХАЕС

3. Персоніфіковані запитання, пропозиції та коментарі

№ з/п	№ Запиту	Персоніфіковані запитання, пропозиції та коментарі	Узагальн. №
266	23	Всеукраїнська громадська організація "Національний екологічний центр України" звертається до Вас із проханням надати доступ до Плану дій в екологічній і соціальній сфері (Environmental and Social Action Plan (ESAP)), розробленого на виконання вимог Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) для отримання кредиту цієї фінансової установи у розмірі 300 мільйонів євро на Програму підвищення безпеки енергоблоків українських АЕС.	29.14
267	24	Просимо надати для ознайомлення наступну інформацію: План-графік виконання заходів Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки енергоблоків АЕС (КзППБ) на 2015 рік по всіх енергоблоках АЕС України .	32.1
268	24	Станом на 01 .04.2015, скільки заходів Плану-графіку виконання заходів Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки енергоблоків АЕС (КзППБ) на 2014 залишаються невиконаними та/або звіти по яких знаходяться на затвердженні Держатомрегулювання України чи на доопрацюванні. Просимо надати перелік таких заходів, а також інформацію про стан їх виконання окремо для кожного з енергоблоків АЕС.	32.2
269	24	Станом на 01 .04.2015, скільки заходів КзППБ загалом залишаються невиконаними на енергоблоках ЮАЕС-1 ,2 та ЗАЕС-1? Просимо надати перелік таких заходів, а також інформацію про стан їх виконання окремо для кожного з трьох енергоблоків .	32.2
270	24	Просимо надати для ознайомлення наступну інформацію: Загальну вартість Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки енергоблоків АЕС (КзППБ) станом на 1.04.2015 у гривні та у євро.	31.12
271	24	Просимо надати для ознайомлення наступну інформацію: Перелік заходів Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки енергоблоків АЕС (КзППБ) фінансування яких передбачено за рахунок кредитних коштів ЄБРР та ЕВРАТОМ.	31.13
272	25	А сколько уже... денег использовано «Энергоатом» (из кредитных средств)?	31.14
273	25	(Затраты на реализацию КСПБ) Если брать по деньгам только собственным, сколько это будет?	31.15
274	25	(Потрачено ли) больше половины от 20 млрд. грн.?	31.16
275	25	Те мероприятия, которые вы выполнили – это, примерно, половина и вам осталось еще половина. И по деньгам также?	31.16
276	25	Сейчас финансирование Программы, по распределению: на сколько - внешние деньги, на сколько - внутренние ресурсы? Как мы их делим?	31.17
277	25	Программа была утверждена 3 – 4 года назад; курс доллара изменился; тройное падение национальной валюты; в связи с этим, – будете ли вы пересматривать общую стоимость Комплексной программы повышения безопасности украинских атомных электростанций?	31.18
278	25	А какой порядок (пересмотра стоимости и срока реализации КЗПБ)?	3.7
279	25	А во сколько (раз) возрастет общая стоимость реализации КЗПБ) - в 2 – 5 раз? Точно этих денег не хватит, которые сейчас есть, да – 20 млрд. грн.?	31.19
280	25	Ну, хотя бы на 2016 г., оставшаяся сумма, не выбранная, сколько это будет?	31.20
281	25	Можете ли уточнить, какие ключевые мероприятия по КСПБ?	5.7
282	25	Я не помню цифры по кредитной ставке...	31.21
283	25	Будет ли это (процентные ставки по кредитам) сказываться на возмещении тарифом?	31.22
284	25	А вот цифра 1,4 млрд. евро – это то, что вы будете подавать (как новую стоимость реализации КСПБ)? Т.е. 1 млрд. - то, что осталось выполнить?	31.16
285	25	А когда вы будете выходить (с инициативой пересмотра общей стоимости КСПБ)?	31.18
286	25	А когда мы поймем (переоценим стоимость реализации КСПБ) - в первом полугодии следующего года?	31.18
287	25	Отработанное ядерное топливо – это экология?	13.3
288	25	У Кредитній Угоді з Євратомом, як мінімум, чітко зазначена дата виконання (КЗПБ) – 31 грудня 2017 р. Чи зміна цього терміну якимось чином була погоджена з кредиторами?	32.3

№ з/п	№ Запиту	Персоніфіковані запитання, пропозиції та коментарі	Узагальн. №
289	25	В чому власне причина цього перенесення терміну виконання заходів (КЗПБ)?	32.4
290	25	Всем известно, что ЕБРР достаточно щепетильно относится к закупкам. Как вы думаете это усложнит как-то Энергоатому проведение закупок?	31.23
291	25	Эти правила (конкурсных закупок) касаются только части кредита ЕБРР или Евратома тоже?	31.24
292	26	Вопрос ... человеческого фактора – мы забыли, когда повышали (нашим атомщикам) заработную плату, не выполняется отраслевое соглашение по выплате заработной платы.	33.4
293	26	Вопрос ... о социально экономической льготе для населения городов-спутников. В прошлом году – 174 млн. грн. Кабинет Министров Украины выделил и не обеспечил финансирование, т.е. субвенцию не получили 6 областей... Наша атомная станция г. Энергодар в финансовой системе захватывает Херсонскую область, Запорожскую и Днепропетровскую области. Город не получил 12,5 млн. грн... В этом году то же самое получилось.	30.8
294	26	Вопрос ... о Программе СХОЯТ. Очень много нам красиво обещали, начиная с 2000 года, когда там первую очередь пускали, вторую очередь пускали. У нас 15 объектов по Программе СХОЯТ - ни один объект не строится. У нас долгостройи есть: дом милиции, детские садики, жилье с 2006 года – не строится; есть договор... за подписью НАЭК «Энергоатом» и исполнительного комитета г. Энергодар. Ни одного метра квадратного у нас не сдалось; монолитный (дом) уже скоро год – то же самое...	30.9
295	26	Вопрос ... о корпоратизации... первый этап корпоратизации у нас идет по оптимизации – о сокращении персонала... Сейчас списки готовятся на сокращение персонала.	33.5
296	26	Вопрос ... о корпоратизации... первый этап корпоратизации... а следующий этап – этап приватизации, т.е. атомная электроэнергия, останется в частных руках...	34.7
297	26	По американскому топливу что?	34.8
298	26	Как быть, если кассеты (ТВС производства компании "Westinghouse") не подходят? На ЮУ АЭС что получилось?	34.9
299	26	Но списки (подлежащих сокращению работников АЭС) готовят?	33.5
300	26	(Вопрос) о приватизации	34.7
301	26	Когда будет централизованное хранилище (ОЯТ) достроено? Я знаю, что оно никогда не будет построено... Деньги не выделены чернобыльцам. На объект «Укрытие» деньги не выделены.	13.4
302	27	ЮУ АЕС – це мабуть єдина станція в світі, а в Україні - точно, яка не має нормального охолодження відпрацьованої води після конденсаторів. Використовується для охолодження ставок-охолоджувач, але він використовується в пасивному режимі, внаслідок цього вода іде по короткому шляху і в літні місяці температура охолоджуючої води досягає +350 на заборі. Не треба розказувати, яка втрата корисної дії і, за ці роки експлуатації,- скільки коштів ми втратили.	10.1
303	27	Азаров... в Кіровоградській області заложив камінь для заводу по виробленню власних твєлів, ну, власного ядерного палива на Україні. Азарова нема, є нова влада (вже два роки пройшло) - я слова не чув, щоб щось у цьому напрямку робилося. Ми купуємо у окупанта всі енергетичні ресурси і нічого практично не робимо, щоб у цьому напрямку свою безпеку підвищити.	34.10
304	27	Чому... концентрат купляємо в Австрії, а не в Казахстані? Урановий концентрат.	34.11
305	27	Какая делается работа, и какой план работы по поднятию уровня воды в Южном Буге? Все увидели, что уровень воды очень упал, можно сказать, что Южный Буг высыхает и цветет. Какие есть планы реализации вот именно с экологической точки зрения, что делать с Южным Бугом?	35.13
306	28	Социальная сфера - она далека еще от выполнения тех норм, которые были (заложены)... Приведу пример по РАЭС: нет школы № 6, нет садика № 13, нет нашего гидропарка, нет большого спортивного майданчика, все это было только в проекте.	30.10
307	28	Говоря об экологических проблемах (Кузнецовска) - у нас должно быть расширение очистных сооружений, это ведь не только с точки зрения экологии и благоденствия города, это и на атомной станции отражается. Скоро «захлебнемся» и, простите, куда атомная станция будет делать сброс бытовых стоков?	33.6
308	28	Вместе с пуском блока №4 (РАЭС), также как и для ХАЭС-2 – вдруг они (предусмотренные проектами мероприятия в социальной сфере) исчезли.	30.10
309	28	Многие говорят сейчас, что вот есть там 1% отчислений - по последнему закону. Но их не хватает даже на 0,5% тех затрат, которые потребуются для того, чтобы выполнить хотя бы узкий, крайне необходимый, перечень (мероприятий) потому, что они растворяются: и по району, и по области, на город приходит «мизер».	30.11

№ з/п	№ Запиту	Персоніфіковані запитання, пропозиції та коментарі	Узагальн. №
310	28	До 2005 г. (по грунтам что-то делалось) - вы знаете, что мы находимся в небезопасном районе...Но с 2005 г. по городу ничего не делается. С 2005 г. за счет атомных станций, хотя было постановление, достроить и т.д., (финансирование) должно идти за счет тарифной составляющей, - с 2005 г. (деньги) исчезли.	30.10
311	28	Говоря о безопасности атомных станций, нужно расширить затраты на социальную сферу и на экологию	34.12
312	28	Закон Украины об энергетике и оптимизации, практически полностью исключает станции в помощи неработающим пенсионерам...На станции денег даже на похороны нет. Большим людям - много с раковыми заболеваниями,- станция не может дать ни копейки. Я считаю, что закон издевательский... (и должен быть) отменен.	33.7
313	28	В Генеральном соглашении между Кабинетом Министров и предпринимателями и профсоюзами прописан пункт, который обязал в Коллективных договорах предусматривать меры по социальной защите пенсионеров, до 2009 г. так оно и было...С 2009 года из Коллективного договора практически пенсионеров выкинули. Сейчас ничего нет... Давайте так: в Коллективный договор возвращаем пенсионеров.	33.7
314	28	Буквально вчера господин председатель (месткома) предложил нам пересмотреть условия нашей деятельности (по поддержке неработающих пенсионеров) в финансовом отношении. Если пойдет ухудшение, то практически пенсионеры останутся без социальной защиты.	33.7
315	28	Как защищать (пенсионеров) – у него (председателя профкома) на столе лежит куча заявлений «раковых» больных, что ему делать? Тем более, 2 года назад у него урезали 1/3 отчислений со станции в профком, ребята, какой орган решает эти проблемы?	33.7
316	28	Не будет помощи от станции - не будет социальной защиты (пенсионеров). Куда деваться?	33.7
317	28	Чи візьме зобов'язання новостворена компанія щодо об'єктів соціального призначення, тут зокрема, на ПАЕС, наприклад, це ті ж об'єкти школа № 6, поліклініка і т.п., чи в процесі (корпоратизації) це передбачено?	30.10
318	28	Був перелік об'єктів, які були побудовані, в рамках пуску (енергоблоку) №4 (ПАЕС): це школа № 6, дитяча поліклініка і ряд інших об'єктів. В нас питання, чи бере на себе акціонерне новостворене товариство зобов'язання виконати це?	30.10
319	28	Досі українські АЕС працювали на російському паливі, а вже з 2016 р., знаємо, це будуть тепловідділяючі збірки за договором з компанією «Westinghouse»... Чи станеться заміна палива до 100%-го постачання японо-американською компанією...?	34.8
320	28	Яким є ціновий паритет - наскільки вигідний і порівняння, якщо можна, в ціні (палива виробництва компанії "Westinghouse" та компанії "Твел" (РФ))?	34.13
321	28	Які кроки України щодо створення ядерного паливного циклу власного? Тому що знаємо, ще в 2006 р. цією ж компанією «Westinghouse» були (надані) певні (пропозиції), вона була зацікавлена і у влади були українсько-французькі угоди вже. Тобто, щоб розвивати збагачення уранових руд Кіровоградщини (збагачувати уран, як ядерне паливо). Тобто, яка тут цілісна оцінка в державній політиці взагалі - з одного боку, і (політики) «Енергоатому» (любівання саме українських інтересів) – з другого боку?	34.10
322	28	Може американське паливо буде дешевше (за російське)? Чи дорожче?	34.13
323	28	Вопрос обеспечения чернобыльцев лекарствами бесплатно. Есть такой Закон, он обеспечивает... Извините, пожалуйста, такого практически нет...Ну, а пенсионерам как быть? Извините, пожалуйста, цены на лекарства ежедневно, ежеминутно растут с такой страшной силой, а пенсии стоят на месте. Как покупать? Вопрос: МОЗ – это одно, туда мы не дотянемся.	33.8
324	28	Почему американское ядерное топливо приспособливается к российскому топливу за счет Украины?	34.14
325	28	Борьба за рынок, но почему борьба за рынок, для того, чтобы привлечь рынок идет за счет Украины? Вот это мне не понятно: имитаторы покупаем за счет этого, доводку - тоже за счет Украины... (Что) «Westinghouse» не заинтересован (в том), чтобы попасть в Украину и потеснить Россию в этой части?	34.14
326	28	Восточная Европа отказалась от американского топлива. «Темелин» отказался от американского топлива. Я вот недавно был, разговаривал - они не собираются возвращаться на американский рынок.	35.14
327	28	Как Кузнецовск ощутит это? Я понимаю (под этим то), что вот те мероприятия по безопасности реализованы - как (это) ощутит город?	22.3
328	28	Ви озвучили, що існує ряд міжнародних проєктів, які покращують систему управління соціальних питань, екології і охорони здоров'я. Ця система управління передбачає співпрацю з депутатським корпусом по формуванню бюджету міст-супутників - не тільки Кузнецовська, - та інших міст? І якось це буде пов'язуватися з бюджетом НАЕК «Енергоатом»? Чи є якісь точки перетину за бюджетом?	33.9

№ з/п	№ Запиту	Персоніфіковані запитання, пропозиції та коментарі	Узагальн. №
329	28	Система управління соціального захисту - це м'яка допомога: проконсультувати, писати, запросити ЗМІ, але прямої допомоги (в прямому сенсі) очікувати ми не можемо (в соціальній сфері)?	33.9
330	28	А що юристи департаменту НАЕК «Енергоатом» порекомендують якийсь варіант?.. Я не кажу, щоб станція фінансувала місто, я говорю, що є проекти, які покращують систему управління соціального захисту. В чому заключається покращення системи управління соціального захисту?	33.10
331	28	Чтобы отправить детей на соревнование - это целая проблема, чтобы предусмотреть какое-то финансирование - тоже целая проблема... Очень малый вклад в бюджет станции вносят дети, которые ходят в спортзалы..., но все равно не можем побороть. Дети идут в спортзал, платят родители за детей... Надо детям доплачивать (за то), что они идут в спортзалы. Вы скажете, что это государственные дела, я скажу, что это дела НАЭК «Энергоатом», который должен топтать пороги там вверху и добиваться новых законов в этих социальных делах по городам-спутникам.	33.11
332	28	Сегодня я получаю пенсию... но слесарь второго-третьего разряда уходя с атомной станции сегодня, получает больше меня пенсию почти в два раза. Вы понимаете, какая ужасная социальная несправедливость. Вы скажете государственная. Нет, это именно вышестоящая организация НАЭК «Энергоатом», они должны пороги оббивать и толкаться вместе с депутатами, принимать законы о справедливости...Сегодня надо переломить отношение НАЭК «Энергоатом» к пенсионерам (начиная) от Юрия Недашковского и кончая простыми рабочими, молодежью на атомных станциях... Те ветераны, которые строили, монтировали, налаживали, пускали, отработывали, они заслуживают большего внимания от вышестоящей организации, не просто требовать безаварийности, надежности, экономичности, а где-то еще есть у нас и персонал, который отработал и заслуженно отработал, и ушел на вот такую пенсию.	33.12
333	28	Совсем недавно была отменена система ежемесячных доплат к государственным пенсиям работникам станций, которая ввелась в 2002 году с целью именно подъема престижа работников атомных станций.	33.7
334	28	У большинства нынешних пенсионеров пенсия исчисляется от среднего размера (зарботной платы) по Украине – 1197 грн. Сейчас средний размер даже по области Ровенской – 3500 грн., а по Киеву – 6900 грн., вот и сравните (с пенсией) тех людей, которые строили атомную станцию. Средний размер заработной платы по Киеву – 6900 грн., а по Украине – 3500 грн. вот из этого расчета у меня (должна) была (бы исчисляться) пенсия.	33.12
335	28	В 90-х годах мы разработали вместе с администрацией и внедрили систему социальных гарантий, социальной защиты персонала и она прекрасно работала, но в последнее время она, как "шагреновая кожа" потихонечку сужается, сужается и сужается. Проблема, наверное, в том, что (в общем-то, в целом) в НАЭК нет вот такой программы социальных гарантий, социальной работы с персоналом, которая могла бы включать в себя не только вопрос помощи пенсионерам, лечения пенсионеров... К сожалению, санаторий, профилакторий, модернизация его, обеспечение непосредственно санитарно-медицинской частью, тоже нуждается у нас в контроле. Да, это Министерство здравоохранения, но контроль, логистическая помощь, логистика - она должна быть... Для того, чтобы выявлять, какие-то слабые места и вовремя решать эти вопросы.	33.13
336	28	(Предлагаю) разработать вместе с профсоюзной организацией, вместе с общественностью, ну, и может быть с городом, а может быть - просто с работниками атомной станции вот такую программу социальной сферы, социального обеспечения, социальных гарантий для работников атомной станции. Она будет ко времени, а потом ее можно буде обсудить, утвердить и потом уже (выполнять).	33.13
337	29	Питання щодо добудови третього і четвертого енергоблоків (ХАЕС). Ми хотіли би знати, на яких принципах ідуть переговори між «Енергоатомом» і потенційними інвесторами, і як це вплине на залучення місцевого населення до цієї роботи? Чи стоїть питання, щоб максимально залучити наших працівників, чи від кожного іноземного інвестора будуть залучатися іноземні спеціалісти?	34.15
338	29	Навколо Хмельницької АЕС створена 30 км зона спостереження і громади, які проживають у цій зоні мають право на певні преференції, пільги чи відшкодування від ХАЕС. Чи буде в наступному році виділено якийсь фінансування на розвиток об'єктів соціальної інфраструктури Острозького р-ну та інших?	30.12
339	29	Минулого року Кабміном були виділені кошти (на розвиток об'єктів соціальної інфраструктури) - саме з цих коштів, отриманих (від Компанії)?	30.13
340	29	Чи включені до КЗПБ так звані помилки на «Фукусіма-1»? Адже після аварії (вимоги) до безпеки АЕС у всьому світу стали набагато жорсткішими.	6.13

4. Перелік тематичних напрямків

№ напрямку	Назва напрямку
1	Організація ЕО
2	Організація процесу КГ
3	Правові питання проекту, експертизи ТЕО та ЕО КЗПБ
4	Повнота матеріалів ЕО
5	Цілі КЗПБ
6	Повнота КЗПБ
7	Експлуатація ЗАЕС
8	Експлуатація РАЕС
9	Експлуатація ХАЕС
10	Експлуатація ЮУАЕС
11	Проведення обстежень, випробувань та тестувань обладнання, планово-профілактичних та капітальних ремонтів
12	Поводження з РАВ
13	Поводження з ВЯП
14	Ядерна безпека
15	Радіаційна безпека
16	Пожежна безпека
17	Загальнопромислова безпека
18	Фізичний захист
19	Аварійна готовність
20	Загальні питання з оцінки впливу на навколишнє середовище
21	Геологічні умови та сейсмічні впливи
22	Оцінка впливів на соціальне середовище
23	Оцінка впливів на повітряне середовище
24	Оцінка впливів на водне середовище
25	Оцінка впливів на флору та фауну
26	Оцінка взаємних впливів енергоблоків та об'єктів навколишнього техногенного середовища
27	Питання впливів АЕС у трансграничному контексті
28	Кадрова забезпеченість
29	Робота з громадськістю, інформування населення
30	Соціально-економічна компенсація ризику
31	Фінансово-економічні аспекти реалізації КЗПБ
32	Стан та технічні аспекти реалізації КЗПБ
33	Інші соціально-економічні питання
34	Інші питання ядерної енергетики
35	Інші питання, не пов'язані з розробленням та реалізацією КЗПБ

5. Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі і відповіді на них

(1) Організація ЕО

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(2) Організація процесу КГ

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(3) Правові питання проекту, експертизи ТЕО та ЕО КЗПБ

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
3.7	Який порядок перегляду загальної вартості та терміну реалізації КЗПБ?	КЗПБ була затверджена Постановою КМ України [61]. Порядок внесення змін до актів КМ України визначений ст.50,51 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" [66] та главою 5 Регламенту Кабінету Міністрів України [67]. За необхідності перегляду, ДП "НАЕК "Енергоатом" надає пропозиції з відповідним обґрунтуванням до Міненерговугілля України, яке у встановленому порядку ініціює внесення змін до Постанови КМ України.

(4) Повнота матеріалів ЕО

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(5) Цілі КЗПБ

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
5.7	Які заходи КЗПБ є найважливішими?	Перелік заходів КЗПБ визначений та розподілений за пріоритетами відповідно до ступеню їх впливу на підвищення безпеки енергоблоків. Комплект документів з КЗПБ (зведені заходи КЗПБ, їх переліки по типах енергоблоків, а також картки кожного заходу КЗПБ) оприлюднено мовою оригіналу на офіційному веб-сайті ДП «НАЕК «Енергоатом»: http://energoatom.kiev.ua/ua/actvts/integrated_security_program/40915-komplekt_dokumentv_z_kzppb/ .

(6) Повнота КЗПБ

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
6.13	Чи враховує КЗПБ уроки аварії на АЕС «Фукусіма-Даїчі» в Японії?	Так. У 2012 р. КЗПБ була доповнена додатковими заходами за висновками Національного звіту України щодо результатів проведення цільової переоцінки безпеки ядерних установок, розміщених на майданчиках АЕС («стрес-тестів»), з урахуванням уроків аварії на АЕС «Фукусіма-Даїчі» в Японії, яка сталася в березні 2011 р. Розгорнутий опис цих заходів (переліки по типах енергоблоків, а також картки кожного заходу) можна знайти за посиланням http://energoatom.kiev.ua/ua/actvts/integrated_security_program/40915-komplekt_dokumentv_z_kzppb/

(7) Експлуатація ЗАЕС

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(8) Експлуатація РАЕС

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(9) Експлуатація ХАЕС

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(10) Експлуатація ЮУАЕС

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
10.1	Чи планується реконструкція системи технічного водопостачання ЮУАЕС?	Так. Інвестиційний проект "Реконструкція системи технічного водопостачання ЮУАЕС" включений до Інвестиційної програми ДП "НАЕК "Енергоатом" на 2016 рік, погодженої Міністерством енергетики 13.11.2015 р. Відкоригований проект затверджено розпорядженням КМУ № 49-р від 13.01.2016 р. Ініціюється включення витрат на реалізацію проекту до тарифу для ДП "НАЕК "Енергоатом".

(11) Проведення обстежень, випробувань та тестувань обладнання, планово-профілактичних та капітальних ремонтів

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(12) Поводження з РАВ

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(13) Поводження з ВЯП

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
13.3	Чи відносяться питання поведження з ВЯП до екології взагалі та, зокрема, до екологічних питань реалізації КЗПБ?	Безумовно, питання поведження з ВЯП носять, зокрема, і екологічний характер. Однак, КЗПБ не містить заходів з поведження з ВЯП, тому відповідні питання відсутні серед екологічних питань реалізації КЗПБ.
13.4	Ким, за які кошти та в які терміни планується спорудження Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів ВВЕР (ЦСВЯП)?	ТЕО будівництва ЦСВЯП було ухвалене КМ України у 2009 р. Розроблення проекту було розпочате у 2012 р. відповідно до Закону України Про поведження з відпрацьованим ядерним паливом щодо розміщення, проектування та будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій" [69]. Функції експлуатуючої організації ЦСВЯП покладено на ДП "НАЕК "Енергоатом" відповідно до наказу Міненерговугілля [70]. Спорудження ЦСВЯП фінансується експлуатуючою організацією за рахунок власних та кредитних коштів, залучення бюджетних коштів у вказаних нормативно-правових актах не передбачене. Прогнозований термін введення в експлуатацію - 2018 рік.

(14) Ядерна безпека

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(15) Радіаційна безпека

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(16) Пожежна безпека

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(17) Загальнопромислова безпека

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(18) Фізичний захист

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(19) Аварійна готовність

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(20) Загальні питання з оцінки впливу на навколишнє середовище

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(21) Геологічні умови та сейсмічні впливи

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(22) Оцінка впливів на соціальне середовище

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
22.3	Яким чином реалізація КЗПБ позначиться на містах-супутниках АЕС?	Розгорнуті результати оцінки впливу реалізації КЗПБ на соціальне середовище, зокрема, на населення міст-супутників АЕС були наведені у Звіті про ЕО КЗПБ [71]. Окремо слід зазначити, що реалізація програм підвищення безпеки ядерних установок є однією з ліцензійних умов для всіх АЕС України, а невиконання цієї умови призвело б до припинення їх експлуатації. Таким чином можна стверджувати, що

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
		реалізація КЗПБ безпосередньо позначилася на всіх містах-супутниках шляхом збереження робочих місць основного містоутворюючого підприємства та відповідних соціальних пільг для населення цих міст.

(23) Оцінка впливів на повітряне середовище

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(24) Оцінка впливів на водне середовище

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(25) Оцінка впливів на флору та фауну

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(26) Оцінка взаємних впливів енергоблоків та об'єктів навколишнього техногенного середовища

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(27) Питання впливів АЕС у транскордонному контексті

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(28) Кадрова забезпеченість

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<i>Не надходило</i>	

(29) Робота з громадськістю, інформування населення

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
29.14	Пропонується оприлюднити План екологічних та соціальних заходів КЗПБ	Документ «Екологічна та соціальна політика ЄБРР» [51] визначає наступне: «Якщо План екологічних та соціальних заходів (ПЕСЗ) був узгоджений, клієнт надаватиме ПЕСЗ для Проекту Категорії А сторонам, що підпадають під вплив. У всіх інших випадках клієнт надаватиме Нетехнічне резюме». Відповідне Нетехнічне резюме ПЕСЗ було оприлюднене на веб-сайті ДП "НАЕК "Енергоатом" 23.02.2015 р. [59]. Пізніше, не зважаючи на те, що Проект КЗПБ відноситься до проектів категорії В, за погодженням з ЄБРР повний текст ПЕСЗ після його актуалізації також був оприлюднений на сайті 10.04.2015 р. [60].

(30) Соціально-економічна компенсація ризику

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
30.8	Адміністративно-територіальні одиниці, що розташовані в межах зон спостереження АЕС, останніми роками систематично недоотримують передбачене законодавством фінансування на соціально-економічну компенсацію ризику для населення.	ДП "НАЕК "Енергоатом" своєчасно та в повному обсязі сплачує передбачений законодавством збір на соціально-економічну компенсацію ризику для населення у розмірі 1% обсягу реалізації електроенергії, що виробляється АЕС. Розподіл цих коштів, їх своєчасне спрямування та контроль цільового використання виходить за межі компетенції Компанії та її органу державного управління - Міненерговугілля України. Звертання до центральних органів державної влади щодо дотримання порядку, термінів та обсягів надходження такого фінансування мають надходити від місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
30.9	ДП НАЕК "Енергоатом" не в повному обсязі виконав зобов'язання з фінансування об'єктів соціальної інфраструктури, передбачені проектом спорудження ССВЯП ЗАЕС.	Дійсно, спорудження частини об'єктів соціальної інфраструктури, передбачених проектом спорудження ССВЯП ЗАЕС, залишається недофінансованим. Компанія регулярно включає відповідні кошти до запитів на встановлення тарифу для ДП "НАЕК "Енергоатом", однак орган державного регулювання - НКРЕКП не враховує їх у тарифі.
30.10	ДП НАЕК "Енергоатом" не в повному обсязі виконав зобов'язання з фінансування об'єктів соціальної інфраструктури, передбачені проектами будови енергоблоків №2 ХАЕС та №4 РАЕС. Чи залишаються актуальними невиконані зобов'язання ДП "НАЕК	Дійсно, спорудження частини об'єктів соціальної інфраструктури, передбачених проектами будови Х2/Р4, залишається недофінансованим. Невиконані зобов'язання з непромислового будівництва, передбачені цими проектами, залишаються актуальними. Ці зобов'язання зберігатимуться для правонаступника в разі будь-якої реорганізації Компанії, зокрема, її корпоратизації. Компанія регулярно включає відповідні кошти до запитів на встановлення тарифу для ДП "НАЕК "Енергоатом". Однак, тариф, що встановлювався НКРЕКП останніми роками, враховував лише мінімальні

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	"Енергоатом"? Чи збережуться ці зобов'язання в разі корпоратизації Компанії? Коли очікується їх виконання?	витрати на непромислове будівництво, головним чином - на конче обмежене житлове будівництво. Реальне покращення ситуації очікується у 2017 р. після переходу від жорсткого державного регулювання з боку НКРЕКП до нової ринкової моделі тарифоутворення.
30.11	Пропонується збільшити обсяги коштів, що надходять до бюджету міст-супутників АЕС за рахунок передбаченої законодавством соціально-економічної компенсації ризику для населення.	Дане питання виходить за межі КЗПБ та ПЕСЗ і буде переадресоване органам державної влади та місцевого самоврядування в складі "Книги запитань-відповідей". На сьогодні, з метою передбаченої законодавством соціально-економічної компенсації ризику для населення [6], на розвиток соціальної інфраструктури 30-кілометрових зон навколо кожної АЕС спрямовується 1% вартості електроенергії, виробленої на даній АЕС, а також частина коштів, що інвестується в будівництво нових ядерних установок на їх майданчиках. З урахуванням всієї сукупності податків, платежів та зборів до державного бюджету, подальше збільшення податкового навантаження на оператора АЕС вбачається невиправданим. Кошти, отримані за рахунок вказаного 1%-го збору з оператора, розподіляються між адміністративними одиницями зони у порядку, встановленому законодавством.
30.12	Чи буде виділяться фінансування на розвиток об'єктів соціальної інфраструктури районів, на територію яких розповсюджується зона спостереження АЕС, за рахунок коштів на соціально-економічну компенсацію ризику населення?	Порядок і умови використання вказаних коштів визначені законодавством, зокрема, Ст.12-2 Закону України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" [6]. ДП "НАЕК "Енергоатом" своєчасно та в повному обсязі сплачує передбачений законодавством збір на соціально-економічну компенсацію ризику для населення у розмірі 1% обсягу реалізації електроенергії, що виробляється АЕС. Розподіл цих коштів, їх своєчасне спрямування та контроль цільового використання виходить за межі компетенції Компанії та її органу державного управління - Міненерговугілля України. Звертання до центральних органів державної влади щодо дотримання порядку, термінів та обсягів надходження такого фінансування мають надходити від місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Тому, це питання буде переадресоване органам влади та місцевого самоврядування в складі "Книги запитань-відповідей".
30.13	За рахунок яких коштів формуються субвенції до спеціальних фондів бюджетів обласних, районних, міських рад, на територію яких поширюються відповідні зони спостереження АЕС, що отримуються із спеціального фонду Державного бюджету України?	Ці кошти формуються за рахунок збору на соціально-економічну компенсацію ризику для населення, що сплачується ДП "НАЕК "Енергоатом".

(31) Фінансово-економічні аспекти реалізації КЗПБ

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
31.12	Пропонується оприлюднити поточну вартість реалізації КЗПБ у гривнях та євро.	Відповідно до Постанови КМ України №1270 від 07.12.2011 р. (із змінами, введеними постановою КМ України № 648 від 04.09.2013 р.) [51], обсяг фінансування КЗПБ становить 20,101 млрд. гривень (з урахуванням ПДВ). При цьому частина фінансування КЗПБ за рахунок кредитних коштів ЄБРР та Євратом становить 0,6 млрд. євро. Передбачено, що обсяг витрат, необхідних для виконання КЗПБ за рахунок власних коштів ДП «НАЕК «Енергоатом», уточнюється щороку. Зокрема, ці витрати у 2016 р. орієнтовно складатимуть 2,5 млрд. грн.
31.13	Пропонується оприлюднити перелік заходів КЗПБ, фінансування яких передбачено за рахунок кредитних коштів ЄБРР та Євратом.	Детальна інформація щодо Плану закупівель за рахунок вказаних кредитних коштів є частиною відповідних Кредитних угод та має конфіденційний характер. При цьому для закупівель товарів та супутніх послуг, що фінансуватимуться з використанням частини кредитних коштів та умови яких вже погоджені з кредиторами, запрошення до участі у торгах на постачання оприлюднюються та залишаються доступними на офіційному веб-сайті ДП «НАЕК «Енергоатом» за посиланням: http://energoatom.kiev.ua/ua/actvts/integrated_security_program/ Відповідно до п.5 Статті 6, п.1 Статті 13, п.1 Статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», обов'язковому оприлюдненню підлягає лише інформація про розпорядження бюджетними коштами. Згідно Постанови КМ України №1270 від 07.12.2011 р.[61], фінансування КЗПБ за рахунок бюджетних коштів не передбачається. Ідентифікація джерел та обсягу фінансування за кожним заходом КЗПБ не є інформацією про стан довкілля (фактичний стан безпеки енергоблоків діючих АЕС України) або інформацією, що становить суспільний інтерес (суспільно необхідною інформацією). Виходячи з вищевказаного, ДП «НАЕК «Енергоатом» не планує оприлюднювати План закупівель.
31.14	Скільки кредитних коштів використано ДП "НАЕК "Енергоатом" на реалізацію заходів КЗПБ станом на кінець 3-го кварталу 2015 р.?	Станом на 30.09.2015 р. використання кредитних коштів на реалізацію заходів КЗПБ не розпочалось, перші 4 договори готуються до укладання за результатами торгів.
31.15	Скільки власних коштів використано ДП "НАЕК "Енергоатом" на реалізацію заходів КЗПБ станом на кінець 3-го кварталу 2015 р.?	Станом на 30.09.2015 р. ДП "НАЕК "Енергоатом" витратив на реалізацію заходів КЗПБ близько 7 190 млн.грн.

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
31.16	Яку частину заходів КЗПБ виконано та яку частину загального фінансування КЗПБ освоєно станом на кінець 3-го кварталу 2015 р.?	Станом на 30.09.2015 р. з 1265 заходів КЗПБ завершено виконання 567 заходів, що становить 44,8% (за кількістю). На реалізацію заходів КЗПБ витрачено близько 7,190 млрд.грн. При цьому пряме співставлення у національній валюті витрачених коштів та орієнтовного обсягу фінансування КЗПБ, визначеного Постановою КМ України № 776 від 30.09.2015 р. у розмірі 20,101 млрд.грн, є некоректним через значну кількість імпортного обладнання та суттєві зміни курсу валют протягом реалізації КЗПБ (з 07.12.2011 р. до 30.09.2015 р.). Перераховані за офіційним курсом на момент платежів сукупні витрати за вказаний період становлять близько 558 млн.євро. Перерахована (за офіційним курсом на 30.09.2015 р.) неосвоєна частина орієнтовного обсягу фінансування КЗПБ становить близько 535 млн.євро. Відповідно до цього, оцінена частина вартості виконаних заходів КЗПБ від загального фінансування оцінюється на рівні $558/(558+535) = 51\%$. З урахуванням невизначеностей можна стверджувати, що близько половини коштів від загального фінансування КЗПБ освоєно.
31.17	Яку частину у загальному фінансуванні КЗПБ становлять власні та кредитні кошти?	Перераховані за офіційним курсом на момент платежів сукупні витрати за період з 07.12.2011 р. до 30.09.2015 р. становлять близько 558 млн.євро, неосвоєна частина орієнтовного обсягу фінансування КЗПБ становить близько 535 млн.євро (див.відповідь на узагальнене питання №31.16). Підтверджені Законами України [63,64] розміри кредитів ЄБРР та Евратом складають до 300 млн.євро кожний. З урахуванням кредитних обмежень можна стверджувати, що цільовим показником є забезпечення за рахунок кредитних коштів до половини загального фінансування КЗПБ.
31.18	Коли планується наступний перегляд загальної вартості та терміну реалізації КЗПБ?	Загальна вартість та термін реалізації КЗПБ нещодавно були переглянуті (Постанова КМ України №776 від 30.09.2015 р. [62]), однак це відбулося до початку використання кредитних коштів. Процедура торгів з їх використанням помітно відрізняється від попередньої практики, зокрема, потребує значно більшого часу. Тому, наступний перегляд буде ініційований ДП "НАЕК "Енергоатом" після напрацювання досвіду використання кредитних коштів. Очікується, що відповідна переоцінка вартості відбудеться у 2016 році.
31.19	Визначений постановою КМ України №776 від 30.09.2015 р. орієнтовний обсяг фінансування КЗПБ становить 20.101 млрд.грн. Наскільки зміниться ця величина при наступному перегляді?	На сьогодні такий перегляд лише планується, результати відповідних розрахунків відсутні.
31.20	Скільки коштів планується	Орієнтовно витрати у 2016 р. складатимуть 4,6 млрд.

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	витратити на реалізацію КЗПБ у 2016 році?	грн., з них власних коштів Компанії – 2,5 млрд. грн.
31.21	Яка процентна ставка по кредитах ЄБРР та Євратом?	Процентна ставка по кредиту ЄБРР становить EURLIBOR + 1%. Процентна ставка по кредиту Євратом становить EURLIBOR + маржа, яка визначається при виборці кожних 50 млн євро. EURLIBOR (European Interbank Offered Rate, Європейська міжбанківська ставка пропозиції) - це усереднена процентна ставка по міжбанківським кредитам, що надаються у євро.
31.22	Чи враховуються процентні ставки по кредитах ЄБРР та Євратом при визначенні тарифу для ДП "НАЕК "Енергоатом"?	Так, при визначенні тарифу для ДП "НАЕК "Енергоатом" враховується як погашення кредитів так і їх обслуговування (процентні ставки).
31.23	Чи ускладнюються процедури конкурсних закупівель для ДП "НАЕК "Енергоатом" за рахунок кредитних коштів порівняно з використанням власних коштів?	Процедури використання кредитних коштів ЄБРР та Євратом чітко регламентовані та мають менше невизначеностей порівняно з вимогами національного законодавства щодо конкурсних закупівель державними підприємствами. Тому, казати про ускладнення процедур не можна. В той же час, їх тривалість зростає, зокрема, через участь в процесі конкурсних закупівель ще однієї сторони - кредитора.
31.24	Чи однакові вимоги та процедури конкурсних закупівель за кошти ЄБРР та Євратом?	Так, до використання кредитних коштів Євратом застосовуються вимоги та процедури ЄБРР, зокрема, "Принципи та правила закупівель ЄБРР".

(32) Стан та технічні аспекти реалізації КЗПБ

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
32.1	Пропонується оприлюднити План-графік виконання заходів КЗПБ на поточний рік по всіх енергоблоках АЕС України.	Річний План-графік КЗПБ є робочим документом ДП «НАЕК «Енергоатом», що коригується протягом року за узгодженням з Міністерством енергетики та теплоенергетики України, Держатомрегулювання та ДСНС України. Актуальна версія Плану-графіку КЗПБ базована на графіках планово-профілактичних ремонтів та операцій із свіжим та відпрацьованим ядерним паливом і як така носить ознаки конфіденційності. Інформація, що міститься в річних Планах-графіках КЗПБ, не є інформацією про стан довілля або іншою інформацією з переліку, визначеному в п.2 Статті 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації», що підлягає обов'язковому оприлюдненню та не планується ДП «НАЕК «Енергоатом» до оприлюднення.
32.2	Пропонується надавати окремо для кожного з енергоблоків АЕС перелік та інформацію про стан виконання заходів КЗПБ,	Комплект документів з КЗПБ (зведені заходи КЗПБ, їх переліки по типах енергоблоків, а також картки кожного заходу КЗПБ) оприлюднено мовою оригіналу на офіційному веб-сайті ДП «НАЕК «Енергоатом»: http://energoatom.kiev.ua/ua/actvts/integrated_security_p

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	що залишаються невиконаними або звіти за якими знаходяться на затвердженні Держатомрегулювання України чи на доопрацюванні.	rogram/40915-komplekt_dokumentv_z_kzppb_/. інформацією про стан довілля (фактичний стан безпеки енергоблоків діючих АЕС України) та одночасно інформацією, що становить суспільний інтерес (суспільно необхідною інформацією) є інформація щодо всієї сукупності завершених заходів КЗПБ. Така розгорнута інформація окремо для кожного з енергоблоків діючих АЕС України наведена у довідці «Виконання Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки енергоблоків атомних електростанцій України», що розміщена та оновлюється щоквартально на веб-сайті за вищевказаним посиланням. Незавершені заходи КЗПБ не визначають стан довілля (фактичний стан безпеки енергоблоків діючих АЕС України). Інформація про статус їх виконання (рівень незавершеності, наявність проектів звітів, розгляд Держатомрегулювання, доопрацювання та ін.), не є інформацією про стан довілля або суспільно необхідною інформацією, що підлягає обов'язковому оприлюдненню відповідно п.2 Статті 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації» та не планується ДП «НАЕК «Енергоатом» до оприлюднення.
32.3	Чи погоджена з Кредиторами зміна дати завершення реалізації КЗПБ?	Кредитні угоди передбачають завершення реалізації КЗПБ не пізніше 31.12.2017 р. або будь-якої іншої дати, погодженої з Кредиторами. Станом на 30.09.2015 р. процедури погодження з Кредиторами скоригованих термінів виконання заходів КЗПБ тривають та будуть завершені після чергового перегляду у 2016 році Плану реалізації проекту.
32.4	В чому причина перенесення дати завершення реалізації КЗПБ з 2017 на 2020 рік?	Основною причиною є дефіцит фінансових ресурсів за незалежних від ДП "НАЕК "Енергоатом" причин. Стосовно використання власних коштів - тариф для ДП "НАЕК "Енергоатом" штучно занижувався на користь теплової генерації протягом значного періоду часу. Останнім часом його приведення у повну відповідність неможливе через соціально-політичні та економічні проблеми в країні. Стосовно кредитних коштів - планований на 2013 рік вступ в силу Кредитних угод відбувся лише у 2015 році. Додатковою причиною затримки реалізації заходів КЗПБ виступають встановлені національним законодавством ускладнені процедури конкурсних закупівель товарів та послуг державними підприємствами.

(33) Інші соціально-економічні питання

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
33.4	ДП НАЕК "Енергоатом" не виконує Галузеву угоду	Умови Галузевої угоди [68] стосовно підвищення заробітної плати дійсно не виконуються в повному

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України і Профспілкою працівників атомної енергетики та промисловості України в частині підвищення заробітної плати робітників.	обсязі через незалежні від ДП "НАЕК "Енергоатом" причини. Припустимі розміри підвищення заробітної платні встановлюються органом державного управління Компанії - Мінпаливенерго України виходячи з її фінансових можливостей, що, зокрема, визначаються тарифом для ДП "НАЕК "Енергоатом", який встановлюється органом державного регулювання - НКРЕКП. Відповідно до п.2.8 Галузевої угоди, "Роботодавці забезпечують щорічне підвищення рівня середньої заробітної плати з урахуванням макроекономічних показників, визначених Урядом, не нижче фактичного рівня інфляції, власних фінансових ресурсів, збалансованих виробничих і фінансово-економічних показників підприємства". Індекс інфляції за 11 місяців 2015 р. склав 142,3%, при цьому підвищення заробітної плати робітникам Компанії у 2015 р. відбулось лише один раз на величину, меншу фактичного рівня інфляції.
33.5	Чи передбачає планована корпоратизація ДП "НАЕК "Енергоатом" скорочення персоналу? Чи готуються зараз переліки персоналу АЕС, що підлягатиме скороченню?	В ДП "НАЕК "Енергоатом" постійно триває оптимізація штатів. Однак, така оптимізація далеко не обов'язково передбачає скорочення чисельності працівників. При цьому оптимізація штатів, що триває, є процесом, незалежним від корпоратизації, яка лише планується. Станом на сьогодні ніяких переліків персоналу ВП АЕС для скорочення не існує і не готується.
33.6	Місто-супутник РАЕС Кузнецовськ потребує розширення очисних споруд каналізаційної системи. Чи передбачається фінансування цих робіт з боку ДП "НАЕК "Енергоатом"?	Дане питання виходить за межі КЗПБ та ПЕСЗ і буде переадресоване органам місцевого самоврядування в складі "Книги запитань-відповідей". На сьогодні, з метою передбаченої законодавством соціально-економічної компенсації ризику для населення [6], на розвиток соціальної інфраструктури 30-кілометрових зон навколо кожної АЕС спрямовується 1% вартості електроенергії, виробленої на даній АЕС. Ці кошти розподіляються між адміністративними одиницями зони у порядку, встановленому законодавством. Перелік об'єктів соціальної інфраструктури, що потребують капіталовкладень, визначається місцевими органами самоврядування, що є розпорядниками відповідної частини цих коштів.
33.7	Пропонується збільшити фінансову підтримку непрацюючих пенсіонерів - колишніх робітників АЕС за рахунок коштів ДП "НАЕК "Енергоатом".	Збільшення фінансової підтримки непрацюючих пенсіонерів - колишніх робітників АЕС за рахунок коштів ДП "НАЕК "Енергоатом" на сьогодні, на жаль, неможливе з огляду на обмежені фінансові можливості оператора в існуючих умовах жорсткого обмеження тарифу АЕС з боку НКРЕКП. Однак, таке збільшення неможливе не лише через відсутність додаткових коштів. Матеріальна допомога особам, які не є працівниками Компанії, вважається благодійністю. Але ДП "НАЕК "Енергоатом", як державне підприємство, не має права на благодійну діяльність, передбачену Законом України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" [72] для юридичних осіб лише приватного права. Це є ще

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
		однією причиною, яка унеможливує в найближчому майбутньому збільшення фінансової підтримки непрацюючих пенсіонерів - колишніх робітників АЕС.
33.8	<p>Передбачене законодавством безоплатне забезпечення медикаментами громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, не виконується. При цьому пенсії непрацюючих пенсіонерів не вистачає на ліки, вартість яких постійно зростає.</p>	<p>Дане питання виходить за межі компетенції ДП "НАЕК "Енергоатом" та органу його державного управління і буде переадресоване органам влади та місцевого самоврядування в складі "Книги запитань-відповідей". При цьому деяка обмежена підтримка непрацюючих пенсіонерів - колишніх робітників АЕС, зокрема, і учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС здійснюється з боку ДП "НАЕК "Енергоатом". На сьогодні її збільшення, на жаль, неможливе з огляду на обмежені фінансові можливості оператора в існуючих умовах жорсткого обмеження тарифу АЕС з боку НКРЕКП. Таке збільшення можливе лише за умови наявності додаткових коштів. Реальне покращення ситуації можна очікувати лише після переходу від жорсткого державного регулювання до нової ринкової моделі тарифоутворення. Крім того, матеріальна допомога особам, які не є працівниками Компанії вважається благодійністю. Але ДП "НАЕК "Енергоатом", як державне підприємство, не має права на благодійну діяльність, передбачену Законом України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" [72] для юридичних осіб лише приватного права. Це є ще однією причиною, яка унеможливує в найближчому майбутньому збільшення фінансової підтримки непрацюючих пенсіонерів - колишніх робітників АЕС.</p>
33.9	<p>Яким чином, крім вже існуючих визначених законодавством механізмів, ДП "НАЕК "Енергоатом" може сприяти соціально-економічному розвитку міст-супутників АЕС та населених пунктів зони спостереження, охороні здоров'я населення та захисту навколишнього середовища відповідних територій?</p>	<p>Загалом можна визначити три основні напрямки такого сприяння: пряма або опосередкована фінансова підтримка; організаційно-методична підтримка; експертно-аналітична та консультативна підтримка. Збільшення прямої або опосередкованої фінансової підтримки за рахунок коштів ДП "НАЕК "Енергоатом" на сьогодні, на жаль, неможливе з огляду на обмежені фінансові можливості оператора в існуючих умовах жорсткого обмеження тарифу АЕС з боку НКРЕКП. Таке збільшення можливе лише за умови наявності додаткових коштів. Реальне покращення ситуації можна очікувати лише після переходу від жорсткого державного регулювання до нової ринкової моделі тарифоутворення. До того ж, ДП "НАЕК "Енергоатом", як державне підприємство, не має права на благодійну діяльність, передбачену Законом України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" [72] для юридичних осіб приватного права. Розширення організаційно-методичної, експертно-аналітичної та консультативної підтримки органів місцевого самоврядування, громадських організацій та окремих громадян можливе, зокрема, за наступними аспектами: підтримка в отриманні пільгових кредитів міжнародних фінансових організацій для інвестиційних проектів розвитку та міжнародної</p>

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
		технічної допомоги; організаційна підтримка публічних заходів; підтримка нормотворчої та просвітницької діяльності; методична підтримка із захисту навколишнього середовища та ін.
33.10	Чи існують міжнародні або національні проекти, спрямовані на удосконалення системи управління соціального захисту населення? Що з цього приводу можуть рекомендувати та чим допомогти фахівці ДП "НАЕК "Енергоатом"?	Дане питання виходить за межі КЗПБ та ПЕСЗ. Фахівці ДП "НАЕК "Енергоатом" спеціалізуються лише на окремих аспектах соціального захисту населення, зокрема, з соціально-економічної компенсації ризику, захисту персоналу і компенсації шкідливих умов праці та деяких інших. Моніторинг непрофільних міжнародних та національних проектів ними не здійснюється. Однак, в разі визначення запитувачем конкретного проекту, фахівці Компанії готові надати консультативну підтримку за наявності відповідного досвіду оформлення заявок на участь у подібних проектах.
33.11	Пропонується збільшити фінансову підтримку дитячого спорту у містах-супутниках АЕС за рахунок коштів ДП "НАЕК "Енергоатом".	Збільшення фінансової підтримки дитячого спорту за рахунок коштів ДП "НАЕК "Енергоатом" на сьогодні, на жаль, неможливе з огляду на обмежені фінансові можливості оператора в існуючих умовах жорсткого обмеження тарифу АЕС з боку НКРЕКП. Таке збільшення можливе лише за умови наявності додаткових коштів. Реальне покращення ситуації можна очікувати лише після переходу від жорсткого державного регулювання до нової ринкової моделі тарифоутворення. До того ж, ДП "НАЕК "Енергоатом", як державне підприємство, не має права на благодійну діяльність, передбачену Законом України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" [72] для юридичних осіб лише приватного права.
33.12	Пропонується, щоб ДП "НАЕК "Енергоатом" активно ініціювало удосконалення пенсійного законодавства з метою підвищення пенсії колишнім робітникам АЕС до рівня пенсійного забезпечення робітників, що оформлюють пенсію зараз.	Слід зазначити, що ДП "НАЕК "Енергоатом" не є суб'єктом, що має право законодавчої ініціативи. Тим не менш, Компанія активно співпрацює з депутатським корпусом стосовно проблем соціального захисту населення міст-супутників АЕС. Однак, зміни пенсійного законодавства виключно для колишніх робітників АЕС вочевидь неможливі, а вирішення питання удосконалення всього пенсійного законодавства виходить далеко за межі компетенції ДП "НАЕК "Енергоатом" та органу його державного управління. Тому, це питання буде переадресоване органам влади та місцевого самоврядування в складі "Книги запитань-відповідей". При цьому деяка обмежена підтримка непрацюючих пенсіонерів - колишніх робітників АЕС здійснюється з боку ДП "НАЕК "Енергоатом" за рахунок його коштів. На сьогодні її збільшення, на жаль, неможливе з огляду на обмежені фінансові можливості оператора в існуючих умовах жорсткого обмеження тарифу АЕС з боку НКРЕКП. Таке збільшення стане можливе лише за умови наявності додаткових коштів. Реальне покращення ситуації можна очікувати лише після переходу від жорсткого державного регулювання до нової ринкової моделі тарифоутворення.
33.13	Пропонується, щоб ДП	Така система на сьогодні існує, а відповідні пільги та

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	<p>"НАЕК "Енергоатом" розробило та впровадило систему соціальних гарантій персоналу, включаючи питання фінансової підтримки непрацюючих пенсіонерів - колишніх робітників АЕС, медичне обслуговування працівників та ін.</p>	<p>гарантії персоналу, додаткові до обов'язкових, передбачених законодавством, визначені Галузевою угодою між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України і Профспілкою працівників атомної енергетики та промисловості України [68] та Колективним договором ДП НАЕК "Енергоатом" [73]. Однак, розширення цих пільг та гарантій на сьогодні, на жаль, неможливе з огляду на обмежені фінансові можливості оператора в існуючих умовах жорсткого обмеження тарифу АЕС з боку НКРЕКП. Таке розширення можливе лише за умови наявності додаткових коштів. Реальне покращення ситуації можна очікувати лише після переходу від жорсткого державного регулювання до нової ринкової моделі тарифоутворення. При цьому слід враховувати, що ДП "НАЕК "Енергоатом", як державне підприємство, не має права на благодійну діяльність, передбачену Законом України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" [72] для юридичних осіб лише приватного права.</p>

(34) Інші питання ядерної енергетики

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
34.7	<p>Чи передбачає планована корпоратизація ДП "НАЕК "Енергоатом" наступну приватизацію підприємства?</p>	<p>Ні, за пропонованою Компанією моделлю корпоратизації передбачається створення на базі ДП "НАЕК "Енергоатом" акціонерного товариства, 100% акцій якого належатиме державі.</p>
34.8	<p>Які переваги несе впровадження ядерного палива виробництва компанії "Westinghouse" на АЕС України?</p>	<p>Метою впровадження на АЕС України ядерного палива виробництва компанії «Westinghouse», як альтернативи паливу виробництва компанії «ТВел» (РФ), є підвищення енергетичної безпеки країни шляхом диверсифікації виробників (відмова від монопольного іноземного виробника). Перевагами диверсифікованого ринку є: виключення можливої політичної складової у постачанні палива, неможливість монопольного диктату цін через їх формування на конкурентній основі, поступове підвищення якості продукції завдяки конкуренції та ін.. Диверсифікований підхід не розуміє під собою та не припускає заміну одного монопольного іноземного виробника на іншого.</p>
34.9	<p>Які проблеми виникли з дослідною експлуатацією ядерного палива виробництва компанії "Westinghouse" на Южно-Українській АЕС? Чи не заважає це його впровадженню на АЕС України?</p>	<p>При дослідній експлуатації були виявлені конструкційні недоліки паливних збірок ТВЗ-W виробництва компанії "Westinghouse" (недостатня жорсткість каркасу, що заважало їх завантаженню до активної зони разом з ядерним паливом виробництва АТ «ТВЕЛ»). Конструкція ТВЗ була доопрацьована з метою підвищення її жорсткості. Нова модифікація була протестована розробником з метою демонстрації покращення її характеристик.</p>

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
		Результати тестів та розрахункових досліджень стали основою для підготовки відповідних обґрунтувань безпечної експлуатації модифікованих паливних збірок ТВЗ-WR.
34.10	Який стан спорудження заводу по виробництву ядерного палива в Україні за спільним з РФ проектом? Які загалом перспективи вітчизняного виробництва ядерного палива?	Станом на 30.09.2015 р. реалізація спільного з РФ проекту створення заводу з виробництва ядерного палива зупинена, розглядається питання виходу України з цього проекту. Питання створення заводу виходить за межі компетенції ДП "НАЕК "Енергоатом" та належить до відповідальності Державного концерну "Ядерне паливо". При цьому слід зазначити, що обсяги споживання ядерного палива лише на АЕС України вбачаються недостатніми для розгортання економічно виправданого його виробництва, а світовий попит є та залишатиметься досить обмеженим. До того ж, обсяги вітчизняного видобутку уранової руди не перевищують власні потреби, а розгортання повного технологічного циклу виробництва ядерного палива для реакторів типу ВВЕР неможливе через відмову України від впровадження ізотопного збагачення урану.
34.11	У якого виробника ДП "НАЕК "Енергоатом" закуповує урановий концентрат?	Урановий концентрат (продукт гідрометалургійної переробки уранової руди) ДП "НАЕК "Енергоатом" закуповує виключно у вітчизняного виробника - ДП "СхідГЗК" (м.Жовті Води).
34.12	З огляду на безпеку АЕС пропонується збільшити витрати на соціальну сферу та екологію.	Людський фактор дійсно є одним з важливих факторів, що впливає на досягнутий рівень безпеки АЕС. Однак, обсяги витрат на соціальну сферу та екологію є лише одним з багатьох чинників, що формують цей фактор. Більш важливими є рівень оплати праці персоналу, охорона праці та здоров'я, кадрова політика оператора, зокрема, рівень фаховості персоналу та ін. З огляду на обмежені фінансові можливості оператора в існуючих умовах жорсткого обмеження тарифу АЕС з боку НКРЕКП, перерозподіл витрат на користь менш вагомих чинників неприпустимий. Підвищення витрат на них можливе лише за умови наявності додаткових коштів. Реальне покращення ситуації можна очікувати лише після переходу від жорсткого державного регулювання до нової ринкової моделі тарифоутворення.
34.13	Як співвідносяться ціни на ядерне паливо виробництва компанії "Westinghouse" та компанії "ТВел"?	Ціна на ядерне паливо визначається витратами на його виробництво та реалізацію (собівартістю) і ринковими реаліями. Собівартість палива для реакторів типу ВВЭР у компанії "Westinghouse" очікувано більша, ніж у компанії "ТВЕЛ" - через новітність цієї продукції для компанії "Westinghouse" та невеликі обсяги виробництва, визначені обмеженим ринком збуту, до недавнього на 100% займаним продукцією компанії "ТВЕЛ". Однак, завдяки ринковим реаліям ціна на ядерне паливо, що виставляється цими виробниками співставна.
34.14	Чи фінансується	На етапі реалізації проекту кваліфікації ядерного

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
	українською стороною розроблення та впровадження на АЕС України ядерного палива виробництва компанії "Westinghouse"?	палива для України в період 2000-2008 років розроблення ядерного палива виробництва компанії «Westinghouse» для реакторів типу ВВЕР фінансувалось українською стороною в частині постачання збагаченого урану для виробництва першої партії перевантаження з 42 ТВЗ-W. За рахунок української сторони при фінансовій підтримці уряду США та технічній підтримці розробника здійснювалась кваліфікація цього палива для використання в складі змішаного паливного завантаження активної зони та здійснюється його остаточне ліцензування для використання в реакторах типу ВВЕР-1000 на АЕС України, що є відповідальністю оператора. З 2008 року всі роботи з інжинірингу виконуються за рахунок ДП «НАЕК «Енергоатом».
34.15	Який рівень локалізації робіт в Україні передбачається для проекту будівництва енергоблоків №3,4 ХАЕС?	Дане питання виходить за межі КЗПБ та ПЕСЗ. Відповідно до Техніко-економічного обґрунтування спорудження енергоблоків №3,4 Хмельницької АЕС (резюме див. у Інформаційно-аналітичному огляді матеріалів ТЕО [74]), на підставі якого був прийнятий відповідний Закон України [75], передбачається максимальне залучення вітчизняних підприємств, включаючи підприємства науково-технічного та проектно-конструкторського профілю, підприємства промислового виробництва, підприємства будівельно-монтажного профілю та освітні установи. Україна шукає саме такого виконавця робіт, який би забезпечив максимальну локалізацію робіт в Україні.

(35) Інші питання, не пов'язані з розробленням та реалізацією КЗПБ

Узагальн. №	Узагальнені запитання, пропозиції та коментарі	Відповіді
35.13	Через маловодність останніми роками в Миколаївській області спостерігається дефіцит води. Що планується та здійснюється стосовно підняття рівня води в р.Південний Буг?	На сьогодні обґрунтовано та використовується рівень наповнення Олександрівського водосховища до відмітки 16,9 м. Цього рівня недостатньо для забезпечення системи водокористування Миколаївської області. До того ж, в майбутньому це обмежуватиме можливості Ташлицької ГАЕС після завершення її будівництва у проектному обсязі (6 гідроагрегатів). Тому зараз розробляються матеріали з обґрунтування підняття рівня в Олександрівському водосховищі до відмітки 20,7 м. По завершенні розроблення матеріали ОВНС будуть винесені на громадське обговорення.
35.14	Які перспективи використання ядерного палива виробництва компанії "Westinghouse" для реакторів типу ВВЕР в країнах Східної Європи?	Дане питання виходить за межі КЗПБ та ПЕСЗ.

6. Перелік посилань

- 1 Об'єднана конвенція про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами, ратифікована Законом України N 1688-III від 20.04.2000 р. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_335
- 2 Конвенція про ядерну безпеку, ратифікована Законом України № 736/97-ВР від 17.12.1997 р; http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_023
- 3 Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, ратифікована Законом України N 832-XIV від 06.07.1999 р. http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_015
- 4 Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, ратифікована Законом України N 534-XIV від 19.04.1999 р. http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_272
- 5 Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища", № 1264-XII від 25.06.1991 р. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
- 6 Закон України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку", №39/ 95-ВР від 08.02.1995 р. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/39/95-вр>
- 7 Закон України "Про поводження з радіоактивними відходами", №255/ 95-ВР від 30.06.1995 р. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/255/95-вр>
- 8 Закон України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії", № 1370-XIV від 11.01.2000 р. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1370-14>
- 9 Закон України "Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання", №15/ 98-ВР від 14.01.1998 р. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15/98-вр>
- 10 Закон України "Про екологічну експертизу", №45/ 95-ВР від 09.02.1995 р. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/45/95-вр>
- 11 Закон України "Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення", № 2861-IV від 08.09.2005 р <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2861-15>
- 12 ДГН 6.6.1.-6.5.001-98 Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97), затверджено постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1997 № 62
- 13 ДСП 6.177-2005-09-02 Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України, затверджено наказом МОЗ України № 54 від 02.02.2005 р. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0552-05>
- 14 ДГН 6.6.1.-6.5.061-2000 Норми радіаційної безпеки України. Доповнення: радіаційний захист від джерел потенційного опромінення (НРБУ-97/Д-2000), затверджено постановою Головного державного санітарного лікаря України від 12.07.2000р. № 116
- 15 ДБН А.2.2-3-2004 Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва. Держбуд України, 2004 р.
- 16 ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд, затверджено Наказом Держбуду України № 214 від 15.12.2003 р.
- 17 СПАС-88, ПНАЕ Санітарні правила проектування та експлуатації атомних станцій.
- 18 НП 306.2.141-2008 Загальні положення безпеки атомних станцій, затверджено наказом Держатомрегулювання України № 162 від 19.11.2007 р. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0056-08>
- 19 НП 306.2.144-2008 Вимоги з безпеки при виборі майданчика розміщення атомної станції. Держатомрегулювання, 2008 р.
- 20 Документи МАГАТЕ №50 -С -S . Посібник з безпеки. Безпека атомних електростанцій - вибір майданчиків для АЕС.
- 21 Розпорядження КМ України "Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до

- 2030 року" № 1071-р від 24.07.2013 р. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1071-2013-p>
- 22 Розпорядження КМ України "Про підготовчі заходи щодо будівництва нових енергоблоків ХАЕС" № 281-р від 21.07.2005 р.
- 23 Наказ Мінпаливенерго "Про підготовчі заходи щодо будівництва енергоблоків №3,4 ХАЕС" № 425 від 22.08.2005 р.
- 24 Розпорядження КМ України "Про затвердження плану заходів на 2006-2010 р.р. щодо реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2030 року" № 436-р від 27.07.2006 р.
- 25 Розпорядження КМ України "Про першочергові заходи щодо будівництва енергоблоків №3 і №4 Хмельницької АЕС" № 118 від 18.02.2009 р.
- 26 Документ МАГАТЕ № 50-SG-S1. Керівництво з безпеки. Врахування землетрусів і пов'язаних з ними явищ при виборі майданчиків для атомних станцій, Відень: МАГАТЕ, 1994 р.
- 27 СНиП 2.04.02-84 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди.
- 28 Рішення колегії Мінпаливенерго "Затвердження рішення щодо вибору типу реакторної установки для будівництва енергоблоків №3 і №4 Хмельницької АЕС" №4.1 від 13.10.2008 р.
- 29 НП 306.5.02/3.017-99. Вимоги до програми забезпечення якості на всіх етапах життєвого циклу ядерних установок.
- 30 НП 306.5.02/2.069-2003. Вимоги та умови безпеки (ліцензійні умови) під час проведення діяльності по проектуванню ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів.
- 31 ДСТУ ISO 10005:2007. Системи керування якістю. Керівництво з програм якості.
- 32 Закон України "Про пожежну безпеку" № 3745 від 17.12.1993 р. (втратив чинність на підставі Кодексу N 5403-VI (5403-17) від 02.10.2012) <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3745-12>
- 33 Закон України "Про охорону праці", № 2694-XII від 14.10.1992 р. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
- 34 Закон України "Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання", № 2064-III від 19.10.2000 р. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2064-14>
- 35 Закон України "Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки", № 1868-IV від 24.06.2004 р. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1868-15>
- 36 НД 306.2.02/1.004-98. Загальні положення забезпечення безпеки при знятті з експлуатації атомних електростанцій і дослідницьких ядерних реакторів. Мінекобезпеки, 1998 р.
- 37 Концепція зняття з експлуатації діючих атомних електростанцій, затверджено Мінпаливенерго України 12.05.2004 р.
- 38 О.ПРО.5797.ПН-08 Концепція зняття з експлуатації енергоблоків ВВЕР-1000 ВП "Хмельницька АЕС". К.: ДП НАЕК "Енергоатом", 2008 р.
- 39 ГН 6.6.1.1-130-2006 Припустимі рівні вмісту радіонуклідів ¹³⁷Cs і ⁹⁰Sr у продуктах харчування і питній воді. Гігієнічний норматив
- 40 СОУ НАЕК 004:2011 Екологічна оцінка енергоблоків атомних електричних станцій. Загальні вимоги до складу та змісту матеріалів оцінювання, ДП «НАЕК «Енергоатом», Київ, 2011 http://www.energoatom.kiev.ua/ua/actvts/integrated_security_program/
- 41 Зведені заходи з підвищення безпеки діючих енергоблоків з реакторами ВВЕР та РМБК. СМ-88 та СМ-90
- 42 Програма підвищення безпеки АЕС з реакторними установками ВВЕР-1000, 440, 1994 р.
- 43 Програма першочергових робіт з підвищення безпеки АЕС з реакторними установками ВВЕР-1000, ВВЕР-440, 1994 р.
- 44 Зведення заходів з підвищення безпеки діючих енергоблоків АЕС України з реакторами типу ВВЕР-1000 (320), 1999 р.

- 45 Програма пріоритетних заходів з підвищення безпеки енергоблоків АЕС України, 1999 р.
- 46 Комплексна програма модернізації та підвищення безпеки енергоблоків атомних електростанцій, ухвалена Постановою КМ України від 29.08.2002 р. №504-р.
- 47 Концепція підвищення безпеки діючих енергоблоків атомних електростанцій, затверджена Розпорядженням КМ України від 13.12.2005 р. № 515-р.
- 48 Програма модернізації та підвищення безпеки АЕС з реакторами ВВЕР-1000 (В-320), частина 2 (ХАЕС-2) та частина 3 (РАЕС-4) на 2004-2009 р.р.
- 49 ПМ-Д.0.05.174-08. Програма поводження з радіоактивними відходами ДП НАЕК "Енергоатом". К.: ДП НАЕК "Енергоатом", 2008.
- 50 Закон України "Про Загальнодержавну цільову екологічну програму поводження з радіоактивними відходами", № 516-VI від 17.09.2008 р. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/516-17>
- 51 Екологічна та Соціальна Політика, ЄБРР, май 2008, <http://www.ebrd.com/>
- 52 Закон України "Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення", № 2893-III від 13.12.2001 р. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2893-14>
- 53 Постанова КМ України "Питання створення, накопичення та використання фінансового резерву для зняття з експлуатації ядерних установок" № 594 від 27.04.2006 р. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/594-2006-п>
- 54 Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку встановлення нормативів збору за забруднення навколишнього природного середовища і стягнення цього збору" №303 від 01.03.1999 р.
- 55 Указ Президента України № 585/2011 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 квітня 2011 року "Про підвищення безпеки експлуатації атомних електростанцій України"
- 56 Постанова КМ України "Про затвердження Порядку проведення громадських слухань з питань використання ядерної енергії та радіаційної безпеки" № 1122 від 18.07.1998 р. <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1122-98-п>
- 57 Постанова КМ України "Про затвердження Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля" № 771 від 29.06.2011 р. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/771-2011-п>
- 58 ДБН В.1.2-4-2006 "Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)", 2006 р.
- 59 Нетехнічне резюме Плану екологічних та соціальних заходів, ДП «НАЕК «Енергоатом», Київ, 2015 р. http://www.energoatom.kiev.ua/ua/actvts/integrated_security_program/41081-netehnhchne_rezyume_planu_ekologichnih_ta_sotcalnih_zahodv/
- 60 План екологічних та соціальних заходів. Комплексна (зведена) програма підвищення безпеки енергоблоків атомних електростанцій України. http://www.energoatom.kiev.ua/ua/actvts/integrated_security_program/43337-plan_ekologichnih_ta_sotcalnih_zahodv_kompleksna_zvedena_programa_pdvischennya_bezpeki_energoblokv_atomnih_elektrostantcyi_ukrani/
- 61 Постанова КМ України "Про затвердження Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій" №1270 від 07.12.2011 р. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1270-2011-п>
- 62 Постанова КМ України «Про внесення змін до Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій» № 776 від 30.09.2015 р. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/776-2015-п>
- 63 Закон України «Про ратифікацію Гарантійної угоди (Україна: Комплексна (Зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій) між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку» №1267-VII від 15.05.2014 <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1267-18>
- 64 Закон України «Про ратифікацію Гарантійної угоди між Україною як Гарантом та Європейським співтовариством з атомної енергії як Кредитором стосовно Угоди про механізм надання позики, розмір якої дорівнює 300000000 (триста мільйонам) євро, від 7

- серпня 2013 року між Національною атомною енергогенеруючою компанією "Енергоатом" та Європейським співтовариством з атомної енергії на реалізацію проекту Комплексна (зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій» №1268-VII від 15.05.2014 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1268-18>
- 65 Розпорядження КМ України "Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року" № 1071-р від 24.07.2013 р. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1071-2013-p>
- 66 Закон України "Про Кабінет Міністрів України" № 794-VII від 27.02.2014 р. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
- 67 Постанова КМ України "Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України" № 950 від 18.07.2007 р. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-p>
- 68 Галузева угода між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України і Профспілкою працівників атомної енергетики та промисловості України на 2015-2016 роки, від 30.01.2012 р. (із змінами та доповненнями від 25.11.2014 р.)
- 69 Закон України "Про поводження з відпрацьованим ядерним паливом щодо розміщення, проектування та будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій" № 4384-VI від 09.02.2012 р. <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4384-17>
- 70 Наказ Міненерговугілля «Про покладення функцій експлуатуючої організації ядерної установки щодо централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій» №284 від 04.04.2014 р. <http://document.ua/pro-pokladennja-funkcii-ekspluatuyuchoyi-organizaciyi-jadern-doc190168.html>
- 71 Звіт про екологічну оцінку. Основний звіт. Комплексна (зведена) програма підвищення безпеки енергоблоків АЕС України: Екологічна оцінка, ДП «НАЕК «Енергоатом», Київ, 2012 р. http://www.energoatom.kiev.ua/ru/actvts/integrated_security_program/38707-otchet_ob_ekologicheskoyi_otcenke_osnovnoyi_otchet/
- 72 Закон України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" № 5073-VI від 05.07.2012 р. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>
- 73 Колективний договір ДП НАЕК "Енергоатом" на 2015 рік, затверджений постановою конференції трудового колективу від 12.03.2015 р. (дія продовжена на 2016 р. постановою конференції трудового колективу ДП «НАЕК «Енергоатом» від 13.08.2015 р.)
- 74 Інформаційно-аналітичний огляд матеріалів «Хмельницька АЕС. Техніко-економічне обґрунтування спорудження енергоблоків №3,4», Київ, ДП "НАЕК "Енергоатом", 2011 р. http://energoatom.kiev.ua/ua/actvts/stroitelstvo/buildon/public/24120-nformatcyinoanaltichniyi_oglyad_materalv_hmelnitcka_aes_tehnkoekonomchne_obgruntuvannya_sporudjennya_energoblokv___/
- 75 Закон України «Про розміщення, проектування та будівництво енергоблоків № 3 і 4 Хмельницької атомної електричної станції» № 5217-VI від 06.09.2012 <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5217-17>